

3a. Olga Ravn: I modeugens fløjlsørke nattetime

Teksten er fra *Weekendavisen* den 10. februar 2023.

Olga Ravn (f. 1986), dansk forfatter.

Det er ikke nødvendigvis, fordi den skandinaviske mode er blevet mere seriøs, den er bare blevet mindre farverig. Mere trevlet og mindre flæset.

Hvis vi for nogle år siden befandt os til festens første velopdragne, rødkindede timer, er klokken nu omkring et, og de vilde *kids* har overtaget playlisten, mens dem over 40 har smidt alle forsøg på at fremstå unge og i stedet sætter sig til rette i deres *douche*¹ elegance, sådan der med et løftet øjenbryn, Morticia Addams²-style, kvalitetsbevidste, noget, der varer, den der »bare fordi jeg ikke ligner en bondepige, skal du ikke tro, jeg ikke er leveringsdygtig«-indstilling. Der er party i dansk mode, ondsindet slangeskindsmønstrede vinyljakker³, minikjoler over jeans, transparente havfruelag beskyttet under ligefrem frodige(!) dynejakker. Der er utrolig meget blankt, der er de hårde jakker, læderjakker, bomberjakker, motocrossjakker og de lange, mørke frakker i tyk uld med brede, lavhængende skuldre, 80er-dame i stormen på heden⁴-cool.

Hvorfor være artig, når der alligevel ingen opsparring er tilbage? Hvorfor være lys og venlig, når det handler om at være stærk og udholdende? *Cottagecore*⁵ er nu endelig ovre, *the frill*⁶ is gone. Goddag til cool, goddag til det sofistikerede, goddag til elegant bekvemmelighed. Farvel til naivitetsens tro på fremtiden, godaften til den fløjlsørke nattetime. Krisetid er partytid, de filosoferende samtaler over rødvin, korrekthed mister territorium, hedonisme⁷ vinder indpas. Om ikke så længe, tror jeg, hvis det ikke var for vores antidepressiver, en nybølge af vidunderlige depraverede⁸ seksuelle udtryk. Lemfældig⁹ lidenskab er på vej, man kan høre hendes hæle klikke. Måske ikke nu, måske ikke til næste vinter, men åbningen er der, *make fashion sexy again*.

Aldrig har Ganni¹⁰ vist så meget sort. Og deres showmaskot blev måske kaldt en sommerfugl, men lignede mest af alt en af de flyvende hekse fra *Ronja Røverdatter*¹¹ iført klovnemakeup. Her er hun så, den skandinaviske mode, en spidstandet drillenatsværmer, kåd på sig selv og rimelig ureflekteret. Modeugen er monstros¹², men det vil klæde den selv at indse det, lige nu er der lidt for meget grunge¹³, som i oversize sweatre, og lidt for lidt svedlugt.

Det er en lang sublimering¹⁴ af vrede følelser, hærdet til blanke frakker, mørke solbriller, brede skuldre. Det er en uro, en ængstelighed påklædt lag på lag på lag som en skulpturel

¹ *douche*: afdæmpede, stilfulde.

² *Morticia Addams*: en film- og tv-serie-karakter fra *The Addams Family*.

³ *vinyljakker*: jakker lavet af syntetisk materiale.

⁴ *stormen på beder*: voldsomt uvejr.

⁵ *Cottagecore*: en internet-æstetik, der er nostalgisk efter et stille og fredfyldt liv på landet.

⁶ *frill*: flæsekant på fx en skjorte.

⁷ *hedonisme*: et liv styret af lyst, nydelse og luksus.

⁸ *depraverede*: moralsk fordærvede.

⁹ *Lemfældig*: sjusket, tilfældig.

¹⁰ *Ganni*: dansk modemærke fra 1999. Kendt for en farverig stil.

¹¹ *Ronja Røverdatter*: børnebogsroman af Astrid Lindgren fra 1981.

¹² *monstros*: voldsom.

¹³ *grunge*: ungdomskultur fra 1990'erne, der blander løsthængende, sjusket tøj med store støvler og langt hår. Ordet betyder ”ulækkert”.

¹⁴ *sublimering*: omdannelse af en psykisk energi.

30 bunke uldplaid¹⁵. Tilknappede, luksuriøse outfit, som hvis Pernilla Augusts¹⁶ rolle i *Star Wars* blev chefredaktør for ørkenplanetens modemagasin *Vogue*¹⁷ *Tatooine*¹⁸, sandfarver, okker, siena, krap¹⁹.

Februar, sol. Lyden af hælenes tappen på fortovet, og vi går i en lang slange ned ad Bredgade, aparte²⁰ påklædte gæster, valfartende på vej til showet. Tre mænd i 60erne
35 stopper op og betragter os grinende. Der er en fuldstændig eksplosiv sammensætning af beklædningsudtryk, koderne er kastet op i luften. Nogle ser ud, som om de er på vej til Oscar-uddelingens efterfest, andre, at de skal køre motocross i en *Tarantino*²¹-film.

Solsorten er helt vildt oppe at køre ved kanalen nedenunder vandet²² på Christianshavn, mens influencere går forbi en okkerorange mur, marmoreret af skyggerne fra de nøgne træer.
40 (...)

»Hvad gør *the influencer girls* i frost?« dm'er en ven. Lange, farverige *fake furs*²³, men stadig solbriller – i regn og gråvej, i skumringslys – altid solbrillerne, altid en fuldstændig hengivenhed til *looket*. Visse kan stå og blomstre i deres blå *furry bucket*²⁴-hat og håbe på, at nogen vil fotografere dem. Visse er garvede²⁵, deres arbejde er at blive fotograferet, at blive
45 *billede*, at billedliggøre sig selv, man ser det tydeligt. Det er en karriere.

Til modeugen er der to kredsløb i gang. Et kredsløb, der har med tøjet at gøre, og et andet kredsløb, som er produktionen af billeder. Fotografer fotograferer fotografer, der fotograferer (med en iPhone) en influencer, der laver de mindste ændringer i mimikken. Billederne er penge værd, både konkret og i overført forstand, eftersom de influencere, der
50 lever af dem, opbygger kapital på deres synlighed. Til showene hører jeg tysk, tyrkisk, hollandsk, fransk, norsk og svensk og sprog, jeg ikke kender. Jeg overhører to cute unge fyre forsøge at flirte ved at spørge hinanden, hvor de er fra, New York og Tunesien. Den ene beundrer den andens bukser, han selv har syet.

Efter Skall Studios²⁶ show ser jeg en trillingetrio i ens tøj ude foran, og jeg bliver helt svimmel over dem. Alt er en gentagelse, de har ens tøj på, solbriller, samme frisure, en sort ballet-tabisko²⁷.

Jeg har godt lagt mærke til, at flere influencere begynder at *twinne*²⁸. De ankommer iført to sæt identisk tøj eller i outfit, der taler med hinanden. Det er simpelthen en fordobling af indsatsen for at blive fotograferet, men det er også den totale hengivelse til at opløse sin
60 individualitet. Adgangen til billedet, til fotografiet, går måske igennem en vis originalitet, en vis karisma, men før det handler det om at gentage billedet, der allerede findes, at efterligne. Alle streetstylefotografers billeder ligner hinanden. Der kan være plads til en lille

¹⁵ *uldplaid*: tæpper af uld.

¹⁶ *Pernilla August*: svensk skuespiller og instruktør (f. 1958). Bl.a. kendt for sin rolle som Shmi Skywalker i Georg Lucas' *Star Wars*-film (1999).

¹⁷ *Vogue*: internationalt mode- og livsstilsmagasin.

¹⁸ *Tatooine*: ørkenplanet i *Star Wars*-universet.

¹⁹ *okker*, *siena*, *krap*: brunlige og rødlig farver.

²⁰ *aparte*: mærkelig.

²¹ *Tarantino*: Quentin Tarantino (f. 1963), amerikansk filminstruktør. Kendt for rå film om den kriminelle verden.

²² *nedenunder vandet*: en gade på Christianshavn, der er en bydel i København.

²³ *fake furs*: kunstige pelsjakker.

²⁴ *furry bucket*: bøllehat i kunstig pels.

²⁵ *garvede*: erfarne.

²⁶ *Skall Studios*: dansk modedesign fra 2014. Kendt for bæredygtighed og tidsløshed.

²⁷ *tabisko*: en type sko inspireret af japanske sokker med et usædvanligt snit, der adskiller storetåen fra de andre tæer.

²⁸ *twinne*: at klæde sig som identiske tvillinger.

afvigelse hos den påklædte, men jeg ser intet *truly outrageous*²⁹, jeg ser en sofistikeret³⁰, en kompleks udveksling af koder, men altid inden for den samme konformitet³¹. Det gør mig
65 totalt paranoid. (...)

Det grønne har været på en rejse de seneste par år. Fra de clubbede limegrønne³² nuancer til de seneste par års græsgrønne *Bottega-green*³³ til nu noget, jeg vil kalde en giftiggrøn – både som i atomaffaldsgrøn og i en mere beskidt-bøgegrøn, en lime iblandet beige, som går godt med en varm brun, smørfavet og postkasserød, som er nogle af de andre farver, der kører
70 lige nu.

Mange kører med lag på lag. Her er tricket ofte at bygge det op i nogenlunde samme farvetoner. Det kan være kjole oven på et par bukser. Eller hvad med en kort jakke oven på en kjole oven på et par bukser? Gerne med et gennemsigtigt eller hæklet element. Eller hvad med en knælang cottoncoat oven på en blazer oven på en kjole oven på et par jeans?
75 Skoene skal være små. Hvilket får mig til spørge: Er vi på vej væk fra den *chunky*³⁴ sko?

Malene Birger³⁵ har virkelig godt fat i *Tatooine chic*³⁶, teddybear-skind, gulvlange nederdele i brændt okker og tæppe-*dressing*, komplet med frynser. Skall Studio viste nogle imponerende oversize frakker, måske ikke den dybe tallerken, men et godt bud på den perfekte oversize frakke med plads til den vamsede sweater indenunder.

Hos Rotate³⁷ var der dømt 100 procent 80er *party girl*, da Lisa Rinna³⁸ i spaghattistropet body og en oversize leopardpels sejrede over catwalken. Ugens andet virale moment udspillede sig hos (di)vision³⁹, da showets sidste model rejste sig fra et rundt middagsbord og afslørede, at hendes nederdel hang sammen med bordets dug, så den blev revet væk, da hun gik til en klirren af glas og gafler og hørebare gisp fra publikum.

Hos Helmstedt⁴⁰ arbejdede man med akvarelmønstre som arkæologiske lag på quiltede⁴¹ nylonhousecoats. Et mønster gik igen, med store brune plamager. Der er simpelthen noget ulækkert ved Helmstedts tøj, som man må respektere, *game have to recognize game*⁴²; jeg har selv gjort karriere på at skrive om kropsvæsker.

Hos P.L.N.⁴³ begejstredes jeg i særlig grad over et par sko, betrukket med lange røde hairxtensions, som spredte sig ud på gulvet, så det lignede, at *it-girl*⁴⁴ Ayse Dudu-Tepe⁴⁵ gik i pøle af håret blod, da hun hastede gennem søjler af lys i en ellers mørklagt hal.

Sølv skal man bruge til at opdræse sit ellers utrolige *bekvemmelige* outfit. Stine Goya⁴⁶, i et overraskende anfald af præcision, stylede en af sæsonens gulvlange pailletkjoler, i sølv, med en norsk sweatercardigan. Det kan være et par sølvsko eller en taske, en detalje, der giver

²⁹ *outrageous*: skandaløst.

³⁰ *sofistikeret*: elegant, åndfuld.

³¹ *konformitet*: ensartethed.

³² *clubbede limegrønne*: neongrøn farve inspireret af natklubber.

³³ *Bottega-green*: klar grøn farve, som modemærket Bottega Veneta producerer solbriller i.

³⁴ *chunky*: klumpet.

³⁵ *Malene Birger*: dansk modedesigner.

³⁶ *chic*: elegant, flot.

³⁷ *Rotate*: dansk brand fra 2018 under modehuset Birger Christensen. Kendt for at designe festlige styles.

³⁸ *Lisa Rinna*: amerikansk skuespiller (f. 1963).

³⁹ *(di)vision*: dansk modebrand fra 2018. Kendt for bæredygtighed og genbrug.

⁴⁰ *Helmstedt*: dansk modebrand fra 2019. Kendt for farverige og spraglede kreationer.

⁴¹ *quiltede*: to sammensyede stykker stof med et vatlag imellem, der danner et reliefagtigt mønster.

⁴² *game have to recognize game*: talemåde der udtrykker, at man genkender og respekterer andres stil eller adfærd.

⁴³ *P.L.N.*: dansk modebrand fra 2020. Kendt for et rå og udtryksfuldt design.

⁴⁴ *it-girl*: attraktiv ung kvinde med engagerende personlighed.

⁴⁵ *Ayse Dudu-Tepe*: dansk radiovært og skribent (f. 1980).

⁴⁶ *Stine Goya*: dansk modedesign fra 2006. Kendt for skulpturelt og farvestrålende tøjdesign.

- 95 den jordfarvede kashmirstrikk en følelse af fart, storby. Det er grunge og glitz⁴⁷ i forening. Vi kender denne sammensætning fra Courtney Love⁴⁸, men desværre havde man til denne modeuge taget den udtværede læbestift ud af det, det er stadig pænt, servilt⁴⁹, der er ingen vrede. Der er måske *uro*. Hos P.L.N., ligefrem *sorg*, hos mange *seriositet*, hos Henrik Vibskov⁵⁰ hans imponerende fornemmelse for at kombinere humor med uhygge.
- 100 Om man er storybyhård i læder eller landbrugsblød i uld, så har man det tilfælles, at der ikke længere er tid til *bullshit*, ingen søde jordbær skal spises fra søde cykelkurve i en umulig sol. Kan I huske dengang, hvor alle smarte mennesker gik i sort fra top til tå? Den tid er på vej tilbage. Hardcore er *in*. 80er-digtere *rejoice*⁵¹, nu skal byens lys reflekteres i gult og hvidt i gadens våde felter, nu skal der igen køres ufornuftigt meget i taxa, punk er blevet ædt af
- 105 markedet, men det forhindrer ikke ungdommen i at lide, *no future* har aldrig klinget mere rent, 35 procent af danske sommerfugle er truede eller allerede forsvundet, der skal 10.000 liter vand til at dyrke et kilo bomuld, informationsniveauet om kommende katastrofer har nået sit *tipping point*, og lige der på tinden kan en fest afholdes for at forlænge øjeblikket inden faldet, hvor man i et par sekunder svæver vægtløs.
- 110 Vær venlig ved ungdommen, den går med korsage⁵², jeg sidder oppe om natten og skriver dette, mens København mandag nat ligger stille, der er ingen måne, blot kaktustårnenes overforbrug lyser op. Lygter. Kan I huske, da alle under lockdown talte om, at efter poliopandemien⁵³ kom de brølende 20ere? Måske er det den musik, man svagt fornemmer strømme fra en eller anden kælderskakt.

⁴⁷ *glitz*: glitter.

⁴⁸ *Courtney Love*: amerikansk grunge-musiker og skuespiller (f. 1964).

⁴⁹ *servilt*: underdanigt, ydmygt.

⁵⁰ *Henrik Vibskov*: dansk modedesigner fra 2001. Kendt for at skabe magiske universer til bl.a. balletter og operaer.

⁵¹ *rejoice*: glæde sig over noget igen.

⁵² *korsage*: stram stropløs overdel til kvinder.

⁵³ *poliopandemien*: polio er en smitsom vussygdom. Den sidste polioepidemi i Danmark var fra 1952-1953.

3b. Faktaboks: Fortællende journalistik

Teksten er fra lærebogen Dansk i tiden fra 2020.

Fortællende journalistik: De journalistiske fortællinger bryder med informationsgenreernes saglige tilgang til virkeligheden, og journalisten bruger inden for denne genre løs af filmens og litteraturens virkemidler for at holde fast på læserne. Der arbejdes på ikke blot at tale til læsernes fornuft, men (også) at tale til deres følelser og i nogle af genrerne på at indskrive og placere journalisten helt centralt i fortællingen.